

opinie _____

în acest număr _____

Europa cu mai multe Europe

Alina Bârgăoanu

O celebră autoare din domeniul globalizării scria într-o carte apărută cu ceva vreme în urmă că, dacă ar încasa câte un dolar de fiecare dată când acest termen este folosit, ar fi o femeie bogată. Același raționament se poate aplica în cazul cuvântului “Brexit”, folosit prima dată în 2012 de jurnalistul Peter Wilding de la Euractiv. Termenul, împreună cu realitatea pe care o reflectă, cunoaște o răspândire probabil nedorită și acaparează

dezbaterea curentă din Uniunea Europeană. Peter Wilding chiar ar merita să devină milionar pentru inspirația de a fi lansat termenul.

Data fiind importanța subiectului, demersul de a scrie ceva nou pe această temă este dificil. Așa încât voi încerca să relev doar două aspecte poate mai puțin prezente în dezbaterile publice.

În primul rând, Brexit-ul - orice formă ar lua - este, de departe, cel mai important eveniment geopolitic recent pentru Uniune și pentru vecinătățile sale. În istoria recentă, îl plasez, ca importanță, în apropierea reunificării Germaniei. De ce și care ar fi legătura? Când facem istoria integrării europene, ne referim, firesc, la motorul franco-german ... **pag 2**

- 5 *Conferință: 10 ani de la aderarea României la UE*
- 5 *Președinția română a Consiliului UE 2019 - Împreună pentru consolidarea proiectului european*
- 6 *Raport IER „România - 10 ani în Uniunea Europeană”*
- 7 *Romanian Journal of European Affairs - Ediția de vară 2017*
- 9 *Celebrarea Zilei Europei - „Iubește Europa! Fall in love with Europe!”*

eveniment _____

Institutul European din România sprijină promotorii pentru democrație europeană

Doamna prof.univ.dr. **Gabriela Drăgan**, Director General al Institutului European din România, a participat în data de **7 aprilie 2017** la seminarul organizat de Biroul de Informare al Parlamentului European (BIPE) în cadrul celei de-a treia ediții a proiectului „Promotorii pentru democrație europeană”... **pag 3**

Alina Bârgăoanu: profesor universitar doctor, decan al Facultății de Comunicare și Relații Publice, Școala Națională de Studii Politice și Administrative (România), rector interimar în perioada 2012 - 2014; Președintele Consiliului de Administrație al Institutului European din România; profesor Jean Monnet, titular al modulelor „EU Communication and the Public Sphere” și „Communicating Europe. Policies for Increasing EU’s Visibility among Member States”. Autor, coautor și editor al mai multor cărți de specialitate, dintre care menționăm: *Why Europe. Narratives and Counter-Narratives of European Integration* (Peter Lang, 2017), *United by or Against Euroscepticism. An Assessment of Public Attitudes towards the EU in the Context of the Crisis* (Cambridge Scholars, 2015), *The Crisis of the European Union. Identity, Citizenship and Solidarity Reassessed* (2013), *Comunicarea în Uniunea Europeană. Modele teoretice și aspecte practice* (2011), *Examenul Schengen. În căutarea sferei publice europene* (2011), *Fondurile europene. Strategii de promovare și utilizare* (2009). Fondator și director al revistei *Convorbiri Europene* (www.convorbirieuropene.ro); bursier Fulbright (2001- 2002).

... Numai că omitem să subliniem faptul că „jumătatea motorului” era doar o „jumătate” de Germanie, cea occidentală. Odată cu reunificarea Germaniei, motorul fondator al UE a devenit altul, geopolitic vorbind; Uniunea a devenit alta, geopolitic vorbind, în sensul că s-a „mutat” mai la est și a început să împrumute mai mult din trăsăturile unei puteri continentale. Proces care s-a amplificat odată cu extinderea Uniunii către est (2004 și 2007). Singura putere care asigura un tip de echilibru între trăsăturile continentale și cele maritime era Marea Britanie. Cum, de altfel, este și singura putere care „trage” Uniunea înspre lumea transatlantică, reprezintă o punte de legătură - geografică, geopolitică, dar nu numai, cu puterea de peste Ocean. *Fără Marea Britanie, Uniunea își accentuează trăsăturile unei puteri continentale* și, dacă premisele geopoliticii se confirmă, este atrasă, în mod instinctiv, cu forța de atracție a unui magnet, de estul continentului. Fără să vrea, printr-un tip de mecanism de „expresivitate involuntară”, liderii Uniunii Europene minus Marea Britanie au afirmat exact acest lucru în declarația comună de după summit-ul aniversar de la Roma: fără Marea Britanie, „Uniunea Europeană merge în aceeași direcție”. Îngroșând, fără îndoială, interpretarea termenului „direcție” doar în sensul punctelor cardinale, direcția nu poate fi decât una singură, celelalte fiind epuizate: înspre Vest - nu (tocmai despre acest lucru vorbim), înspre Nord - Polul Nord, înspre Sud - Maghreb, Orientul Mijlociu, Africa (puțin probabil și oricum nesemnificativ în raport cu direcția atlantică).

Dincolo de această interpretare posibil unilaterală, Marea Britanie nu este, oricum am lua-o, un membru oarecare al Uniunii. Unul pe care să ne supărăm și căruia să îi administrăm o „lecție” usturătoare, printr-o rară manifestare de unitate europeană. Iată câteva alte argumente care să aprofundeze perspectiva geopolitică: Marea Britanie este membră în Consiliul de Securitate al ONU, deține poziții proeminente în alte organisme internaționale cu valoare de simbol pentru ordinea globală instituită după cel de-al doilea război mondial; este un centru global, un adevărat punct de intersecție pentru industriile financiare, industriile creative și culturale, în general, pentru zona serviciilor; excelența în domeniul

cercetării, al universităților este de netăgăduit; este o putere globală în ceea ce privește serviciile de securitate și de intelligence; Londra este o capitală a industriei de publicitate, o capitală a modei și a muzicii. Să nu uităm că Beatles sunt britanici, oricât de „globali” ar fi sau i-am percepe. Așa încât, de unde acest val de supărare pe britanici? În absența unei meditații serioase cu privire la ce s-a întâmplat, totuși. Subliniez acest lucru astfel încât poziția mea să nu fie greșit înțeleasă. Principala pierzătoare din această „ieșire fără sfârșit” este chiar Marea Britanie; dau puține șanse de izbândă programului „Global Britain” și nu mai aduc în discuție problemele legate de dezintegrarea chiar a Marii Britanii, ca urmare a fracturilor în relația cu Scoția. Dar parcă prea ne-am grăbit cu gravele acuzații la adresa britanicilor fără a reflecta la cauzele care au pus în mișcare această decizie și la consecințele pe care le suferim cu toții, europeni mai din centrul sau mai din estul Uniunii.

Legat de semnificația geopolitică a ieșirii Marii Britanii, aș accentua o a doua idee. În urma Brexit-ului, Uniunea în ansamblu suferă; dar *prima care plătește nota de plată este Europa Centrală și de Est (ECE)*, acel spațiu care poate fi descris, simplu, ca „masa compactă de pământ prinsă între Germania și Rusia”. Dacă definim ECE drept teritoriul dintre Germania și Rusia, înseamnă că ni-l putem imagina și ca un spațiu de dispută, locul unde interesele și ambițiile celor două puteri se intersectează, chiar se ciocnesc. În mod paradoxal sau nu, cred că discuția privind „Europa cu mai multe viteze” nu ar fi cunoscut o consacrare cvasioficială fără Brexit. Ne place sau nu, acest scenariu reprezintă și o validare a faptului că centrul Uniunii (centrul geografic, dar și politic, decizional) ar vrea să se distanțeze de periferia estică, aceasta ca și când distanțarea de periferia vestică nu ar fi fost îndeajuns. Poate că Europa Centrală și de Est, inclusiv România, a intrat prea repede în această „gâlceavă a înțelepților”, a transmis mesaje prea tranșante pentru poziția fragilă în care se află, în general. Timp în care același centru decizional cochetează cu diverse scenarii alternative, de a „înlocui” Marea Britanie cu Ucraina, sau Polonia cu Albania. Sunt poate doar mecanisme de negociere sau, mai cuprinzător spus, de comunicare. Dar noi, specialiștii în comunicare, știm și am înțeles ce a spus Baudrillard:

„odată lansat, un mesaj nu mai poate fi niciodată retras în întregime”. Este adevărat că și britanicii s-au gândit să administreze/comunice Uniunii o lecție; știu, de la orice eveniment pe teme europene, că atunci când apăreau vorbitori britanici, șansele ca discuțiile să se blocheze creșteau vertiginos. Pe toți ne-a cuprins febra comunicării, sau a necomunicării, a administrării unor lecții cu valoare simbolică, în contextul în care Uniunea Europeană însăși este mult fracturată în interior, între statele membre ca atare, dar și în interiorul acestora.

Una dintre puținele afirmații simple, dar extrem de pătrunzătoare, pe care le-am citit recent în legătură

cu Brexit-ul aparține unui politician din Grupul Conservatorilor și Reformiștilor Europeni, Helga Stevens: „Marea Britanie este o insulă, nu o ambarcațiune. Va rămâne pe loc”. Eu sper ca febra rațiunii să înlocuiască febra emoțiilor care a cuprins, momentan, ambele părți. Sper ca europenii - fără britanici - să conștientizeze că „Marea Britanie nu pleacă nicăieri”, la fel cum sper ca și britanicii să conștientizeze că nu „își pot lua insula înapoi” și înota cu ea prin oceanele lumii. Nu cred că Brexit-ul este reversibil, dovadă că trăim deja consecințele. Dar încă mai cred că Europa poate evita scenariul „Europei cu mai multe Europe”, varianta facilă a „Uniunilor după chipul și asemănarea noastră”.

Institutul European din România sprijină promotorii pentru democrație europeană

Doamna prof.univ.dr. **Gabriela Drăgan**, Director General al Institutului European din România, a participat în data de **7 aprilie 2017** la seminarul organizat de Biroul de Informare al Parlamentului European (BIPE) în cadrul celei de-a treia ediții a proiectului „Promotorii pentru democrație europeană”.

Atelierul s-a desfășurat în perioada 5-7 aprilie 2017 și a avut ca scop constituirea unei rețele de multiplicatori din rândul participanților la proiect, care, la rândul lor, vor organiza cel puțin câte o acțiune de comunicare în comunitatea de tineri din care provin. Obiectivul acestor activități de comunicare este de a transmite într-o manieră creativă și originală informații despre modul de funcționare a Parlamentului European și a importanței sale în procesul democratic european (plecând de la cunoștințele acumulate în cadrul seminariilor organizate de BIPE). Temele în jurul cărora au fost organizate evenimentele de comunicare locală sunt „9 mai - Ziua Europei” și „Parlamentul European, aproape de tineri”.

Institutul European din România a avut bucuria de a fi partener în organizarea sau de a participa la patru evenimente sub egida acestui proiect, pe care vi le prezentăm în cele ce urmează:

6-7 mai // Hackaton

În perioada 6-7 mai 2017, Danube Youth Alliance a organizat evenimentul de tip Hackathon¹ - *Young Citizens for Europe*, iar Institutul European din România a participat în calitate de partener. Cu această ocazie, dna. **Gabriela Drăgan**, Director General IER, a susținut o prezentare cu tema „Cetățenia europeană - drepturi și obligații”. Principalele subiecte abordate în cadrul prezentării au fost: principiile democrației, caracteristicile cetățeniei europene, participarea la procesul decizional și reprezentarea în cadrul instituțiilor europene, inițiativa cetățenească europeană - exemple, portalul de date deschise al Uniunii Europene și evidențierea principalelor din cadrul raportului „România - 10 ani în Uniunea Europeană”.

În cea de-a doua zi a evenimentului, elevii și studenții prezenți au lucrat la dezvoltarea unor aplicații și jocuri online menite a crește nivelul de informare și de implicare civică a tinerilor privind Uniunea Europeană. Astfel, alături de mentorii lor (**Oana Tălparu** - Dieu Design, **Codrin Nisoiu** - Academia de Studii Economice, **Dan Nechita** și **Diana Popp** - Smart Everything Everywhere, **Eliza Vaș** - Institutul European din România), tinerii prezenți au creat trei soluții IT, după cum urmează:

¹ Mai multe detalii pe: <http://hackathon-demos.eu>.

1. **Euro Quiz** - un joc de tip concurs care vizează toate statele membre UE, bazat pe întrebări de cultură generală europeană. Echipa de implementare și-a motivat alegerea afirmând că - *Problema nu este lipsa informației, ci lipsa interesului de a o acumula, iar în acest sens ne-am gândit că putem ajuta tinerii să învețe printr-un joc, bazându-ne pe dorința lor de a performa;*
2. **EU Buddy** - o pagină de Facebook căreia îi poți pune întrebări generale despre studii, localizarea ambasadelor și drepturile cetățenilor europeni, care oferă răspunsuri automate; Nevoile care au stat la baza creării acestei pagini au fost detaliate de echipa de implementare, după cum urmează: *studenții europeni sunt dezinformați, dezorientați, ocupați și grăbiți;*
3. **EU Choose** - joc de simulare a activității unui europarlamentar - utilizatorii pot vota proiecte de lege, iar în funcție de votul acordat (DA sau NU), vor primi o situație a consecințelor (acceptabilitatea în rândul cetățenilor, coeziunea între state, îmbunătățirea situației economice). Ideea de la care a pornit acest joc - *Prin conceptul de gamification, tinerii vor înțelege principiile democrației participative ce definesc Uniunea Europeană și faptul că un om, prin implicare, poate schimba viitorul.*

La final, fiecare dintre cele trei echipe a fost invitată să prezinte soluția IT la care lucrase anterior și urmărindu-i în calitate de mentori am putut să le dăm feedback pe parcursul evoluției lor. Liceeni și studenți și-au petrecut zile întregi pentru a realiza niște jocuri și aplicații care să facă Uniunea Europeană mai prietenoasă pentru cei de vârsta lor. Iar dacă ei și-au format o părere concretă despre ce reprezintă UE, fiindcă au reușit să înțeleagă informații destul de rigide, înseamnă că și alți tineri pot fi promotori pentru democrație, implicându-i în mod direct în realizarea de instrumente de comunicare și nu doar promovându-le mereu același mesaj-cadru. Până la urmă, Comisia Europeană a promovat 2017 ca fiind *Anul Ascultării* (în cadrul Săptămânii Europene a Tineretului), iar soluții precum cele trei amintite anterior vin să ne arate cât potențial există în tinerii din jurul nostru dacă le oferim ocazia să se exprime.

12 mai // Conferința pe tema Afacerilor Externe din cadrul Uniunii Europene

Conferința pe tema Afacerilor Externe din cadrul Uniunii Europene, eveniment inclus în proiectul „Săptămâna europeană - Simulare a Parlamentului European” implementat de NILS (Network International Law Students) București.

Evenimentul s-a desfășurat în sala de conferințe a IER și s-a bucurat de participarea dnei prof.univ.dr. Gabriela Drăgan, Director General al IER, care le-a prezentat tinerilor (studenți, masteranzi, absolvenți ai facultăților de drept din cadrul universităților din București) aspecte teoretice și practice legate de activitatea Parlamentului European, în principal, și a Comisiei pentru Afaceri Externe (AFET), în special.

12 mai // Union Society of Europe

Tot sub egida proiectului „Promotori pentru democrație europeană”, în perioada 9-12 mai, la Facultatea de Drept din cadrul Universității din București s-a derulat evenimentul „Union Society of Europe”. Centrul de Informare Europe Direct (CIED) București, găzduit de Institutul European din România, a fost invitat să participe la sesiunea finală a acestui eveniment, care i-a avut ca invitați speciali pe doamna **Monica Macovei** și pe domnul **Victor Negrescu**, membri ai Parlamentului European, precum și pe doamna **Loredana Licuța**, coordonator al CIED București.

Proiectul „Union Society of Europe” și-a propus și a reușit să promoveze valorile europene în rândul studenților, informându-i cu privire la organizarea și funcționarea instituțiilor Uniunii Europene, a politicii de tineret și stimulându-i să inițieze o dezbatere echilibrată în privința acestor aspecte.

15 mai // EU-27: Viitorul după Brexit

Conferința „EU-27: Viitorul după Brexit”, eveniment organizat de Asociația Studenților la Istorie „Dacia” (ASID), inclus în proiectul „EU’s future in debate”, ce are ca obiectiv familiarizarea tinerilor studenți cu valorile europene prin dezbaterile unor probleme actuale ale UE. În cadrul întâlnirii pe care a avut-o cu studenții Facultății de Istorie din cadrul Universității din București, dna prof.univ.dr. **Gabriela Drăgan**, Director General al IER, a adus în discuție aspecte legate de Brexit (calendar, negocieri ș.a.), viitorul UE ș.a. Totodată, Directorul General al IER a prezentat Raportul IER intitulat *10 ani - România în Uniunea Europeană*, invitându-i pe tineri să participe activ la dialogul privind viitorul UE.

Material elaborat de
Florentina Costache, Serviciul Comunicare și Marketing și **Eliza Vaș**, Biroul Studii și Analize

Conferință: 10 ani de la aderarea României la UE

Doamna prof.univ.dr. Gabriela Drăgan, Director General al Institutului European din România, a participat în data de 27 aprilie a.c. la conferința aniversară „10 ani de la aderarea României la Uniunea Europeană”, organizată de Facultatea de Studii Europene/Universitatea Babeș-Bolyai, în parteneriat cu Universitatea de Vest din Timișoara. Conferința a fost organizată pe mai multe paliere, în program fiind incluse o sesiune inaugurală, două sesiuni tematice, o lansare de carte și un moment festiv, prin decernarea diplomei de *Profesor Emerit* prof. Marius Jucan. La eveniment au participat reprezentanți ai Comisiei Europene în România, ai Guvernului României și ai administrației centrale și locale, precum și reprezentanți ai mediului academic, societatea civilă și media. În cadrul conferinței, doamna Drăgan a susținut prezentarea cu tema *România și viitorul UE. Oportunități și provocări*, inclusă în sesiunea *România, actor pe Piața Unică europeană*.

Florentina Costache
Serviciul Comunicare și Marketing

Președinția română a Consiliului UE 2019 – Împreună pentru consolidarea proiectului european

În data de 3 mai 2017, la Palatul Parlamentului, s-a desfășurat conferința „Președinția română a Consiliului UE 2019 - Împreună pentru consolidarea proiectului european”, organizată sub egida Ministerului Afacerilor Externe, în coordonarea ministrului delegat pentru Afaceri Europene. La eveniment au participat, printre alții, președintele Senatului, dl. **Călin Popescu-Tăriceanu**, ministrul Afacerilor Externe, dl. **Teodor Meleșcanu**, și ministrul delegat pentru Afaceri Europene, dna.

Ana Birchall. Oamenii politici prezenți au dialogat cu renumiți jurnaliști, formatori de opinie, reprezentanți ai corpului diplomatic, societății civile și comunității epistemice, iar scopul evenimentului a fost informarea opiniei publice cu privire la avantajele și responsabilitățile ce derivă din exercitarea Președinției Consiliului Uniunii Europene, în contextul tuturor provocărilor cu care se confruntă Uniunea Europeană la ora actuală, dar și a celor viitoare, la orizontul anului 2019.

Sursă foto: <https://www.mae.ro>

Conferința, la care Institutul European din România a fost reprezentat de o delegație condusă de dna. Director General Gabriela Drăgan, a avut o sesiune inaugurală, intitulată „Președinția română a Consiliului UE - cel mai important proiect al României post-aderare”, urmată de două sesiuni de lucru mai concentrate, intitulate „Președinția Consiliului UE: Responsabilități, provocări, oportunități”, respectiv „Exercitarea Președinției Consiliului UE într-un context internațional complex”.

În discursurile și intervențiile lor, reprezentanții Guvernului și ai Parlamentului României au subliniat că perspectiva exercitării pentru prima dată, de către România, a Președinției Consiliului Uniunii Europene reprezintă o provocare majoră, dar și o excelentă oportunitate pe care țara noastră își propune să o utilizeze la maxim. Un aspect-cheie în vederea asigurării unei președinții de succes îl reprezintă la ora actuală creșterea capacității

administrative, printr-o infuzie de resurse umane bine pregătite și specializate în diferitele arii tematice europene.

Alocuțiunile au dezbătut contextul în care își va desfășura mandatul țara noastră, marcat de alegerile europene, de momentul finalizării negocierilor de ieșire a Marii Britanii din Uniunea Europeană, de negocierile pe dosarul următorului Cadru Financiar Multianual, amintindu-se totodată că în 2019 vor avea loc și alegeri prezidențiale în România. S-a insistat că va fi o perioadă marcată de numeroase provocări, care vor trebui gestionate eficient și pragmatic, în beneficiul cetățenilor europeni și al proiectului european în ansamblu, față de care autoritățile române și-au reiterat sprijinul ferm.

Conform celor discutate, printre temele ce vor avea o importanță majoră în perioada deținerii Președinției României se numără: relațiile externe ale UE, Parteneriatul Estic, continuarea procesului de extindere a UE, securitatea în zona Mării Negre, revitalizarea Strategiei Dunării, migrația în Europa, evaluarea Politicii de Securitate și Apărare Comună în Uniunea Europeană și oportunitatea României de a fi cât mai aproape de nucleul forte al UE (Spațiul Schengen, zona euro și apărarea comună), sfidând logica geometriei variabile. S-a concluzionat că România va avea responsabilitatea de a gestiona dosare majore și va avea șansa de a-și pune în practică viziunea sa europeană, jucând rolul unui „mediator onest”, onestitate potențată de curaj, și nu de modestie.

Bogdan Mureșan
Biroul Studii și Analize

Raport IER „România – 10 ani în Uniunea Europeană”

La zece ani de la aderarea României la Uniunea Europeană, Institutul European din România propune publicului un material sintetic despre principalele beneficii ale integrării României în spațiul comunitar. Prezentul raport, cu tema „*România - 10 ani în Uniunea Europeană*”, face parte din colecția de microstudii IER și a fost coordonat de prof. univ. dr. **Gabriela Drăgan**, Director general al Institutului European din România, și realizat de către echipa Biroului Studii și Analize: **Oana Mocanu, Bogdan Mureșan, Eliza Vaș și Mihai Sebe**.

Materialul a beneficiat de sprijinul global al Ministerului Afacerilor Externe al României și de contribuțiile punctuale transmise de ministerele de linie în decursul trimestrului IV 2016.

Importanța raportului este reliefată de dna Gabriela Drăgan care subliniază faptul că: „*La 10 ani de la momentul aderării, proiectul integrării europene rămâne unul strategic pentru România și intrinsec legat de proiectul intern de dezvoltare pe termen lung. În acest context, asigurarea președinției Consiliului UE, în semestrul I al anului 2019, reprezintă un test pe care România are capacitatea de a-l pregăti temeinic și de a-l încheia cu «foarte bine»*”.

Plecând de la componenta istorică reprezentată de **primii pași spre aderarea României la Uniunea Europeană** ajungem la contextul regional și global și la percepția cetățenilor români în raport cu Uniunea Europeană.

Observăm că, la modul general, între aderarea din 2007 și momentul actual, puține elemente perturbatoare au diminuat încrederea românilor în Uniunea Europeană, entuziasmul acestora de a sprijini o integrare europeană accelerată având atât o motivație socioeconomică, cât și una bazată pe sentimentul apartenenței la comunitatea europeană de valori. La 10 ani de la aderare, încrederea românilor în Uniunea Europeană continuă să fie peste media europeană (52% vs. 36%).

Apartenența României la Uniunea Europeană a însemnat, în primul rând, o serie de **avantaje reciproce** atât pentru noul stat membru, cât și pentru comunitatea căreia i s-a alăturat. **Beneficiile aderării la Uniunea Europeană pentru România** sunt evidente întrucât aderarea la UE a contribuit la creșterea schimburilor comerciale cu partenerii europeni, impulsivitatea investițiilor străine directe și stimularea antreprenoriatului.

România ca stat membru este direct interesată de viitorul Uniunii Europene. Este esențială preservarea Uniunii Europene și a proiectelor majore de integrare cu forță de reper (piața unică cu cele patru libertăți, moneda euro, Schengen) și continuarea integrării într-un mod pragmatic, în raport cu așteptările cetățenilor europeni și ale societății în ansamblul său.

În acest spirit, România își propune să contribuie în continuare cât mai substanțial și pe fond la discuțiile privind viitorul UE. Trebuie să ne asigurăm că, indiferent de soluțiile avansate, acestea răspund obiectivelor României, că interesele sale majore - creștere economică, convergență, coeziune etc. - sunt reflectate adecvat la nivelul UE.

Raportul este disponibil integral la adresa <http://ier.ro/stiri/raport-ier-romania---10-ani-în-uniunea-europeană.html>.

Mihai Sebe
Biroul Studii și Analize

Romanian Journal of European Affairs – Ediția de vară 2017

În ediția de vară a publicației Romanian Journal of European Affairs, autorii ne aduc în atenție mai multe subiecte precum: România, la 10 ani de la aderarea la Uniunea Europeană; influența pe care o are deținerea președinției Consiliului UE asupra mecanismului național de coordonare în domeniul afacerilor europene; opțiunea Scoției după Brexit - statutul de stat asociat (*associate statehood*); regimul privind controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare în SUA și UE; viitorul, între geopolitică și tehnologie, și implicațiile pentru România; UE în calitate de potențial promotor al democrației în Turcia și problema sensibilă a posibilei viitoare integrări a Ucrainei în UE.

Autorul-invitat, **Gábor Hunya**, economist senior la Institutul pentru Studii Economice Internaționale de la

Viena, ne-a furnizat un material privind România - la 10 ani de la aderarea la UE. Oferind o privire de ansamblu asupra „poveștii unui succes parțial”, asupra avantajelor și provocărilor pe care le implică statutul de membru al UE, Dr. Hunya a evidențiat calea economică și eforturile considerabile întreprinse de România, dar și întârzierile în întreprinderea unor măsuri fiscale și juridice, care au avut ca rezultat pierderea unor oportunități. Analiza dezvăluie punctele forte, dar și cele slabe ale parcursului economic, politic și social al României către o integrare mai profundă, având în vedere obiectivul de a maximiza beneficiile politicii de coeziune dincolo de anul 2020. Dr. Hunya subliniază perfect faptul că depășirea poziției (pasive) de acceptare și punere în aplicare a politicilor (*policy-taker*) este necesară îndeosebi în cazul României, în contextul unei lipse de direcție actuale la nivelul Uniunii Europene în ansamblul său.

Johana Galušková, doctorand în Studii Europene la Facultatea de Studii Sociale din cadrul Universității Masaryk din Brno, Republica Cehă, analizează, în articolul său, influența pe care o are deținerea președinției Consiliului UE asupra mecanismului național de coordonare în domeniul afacerilor europene. Ea subliniază importanța președinției nu doar la nivel european, ci în special la nivel național, făcând o paralelă între cazurile Republicii Cehe, Poloniei, Sloveniei, Ungariei și Lituaniei. Articolul se axează pe aspecte precum instrumentele tehnice, componenta personalului implicat și potențialul președinției de a fi un moment decisiv, de răscruce pentru sistemele naționale de coordonare.

Hakan Kolcak, doctorand la Centrul pentru Drepturile Omului, Universitatea din Essex, vorbește, în articolul său, despre criza constituțională din Marea Britanie, ca urmare a Brexit-ului. Având în vedere numărul masiv de voturi înregistrat în Scoția în favoarea rămânerii în UE, articolul aduce în atenție problema statutului potențial de stat asociat, ca opțiune constituțională care i-ar permite Scoției să rămână atât în Regatul Unit, cât și în UE. Articolul oferă exemplul relației confederale dintre Liechtenstein și Elveția.

În articolul lor, **Hamed Alavi**, cercetător în domeniul afacerilor internaționale și dreptului internațional al afacerilor și doctorand în Drept la Universitatea Autonomă din Barcelona și **Tatsiana Khamichunak**, masterand (LLM Candidate) la Universitatea Vrije din Amsterdam, discută despre regimul privind controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare în SUA și UE. Tratănd diversele abordări adoptate de statele membre ale UE în ceea ce privește punerea în aplicare a controlului exporturilor și complexitatea globală a sistemului SUA, articolul urmărește să schițeze cadrul în continuă schimbare al controlului exporturilor din ambele jurisdicții și să evalueze interacțiunile acestora dintr-o perspectivă comercială.

Florin Bonciu, doctor în economie, profesor universitar la Universitatea Româno-Americană și cercetător științific principal la Institutul de Economie Mondială, identifică, în lucrarea prezentată în vederea publicării în revista RJE, două procese care au loc în cadrul economiei lumii contemporane, procesul istoric al redefinirii raportului de forțe și a sferelor de influență, care este caracterizat prin *dimensiunea geopolitică*, și procesul profundelor schimbări tehnologice, determinat de cea de-a patra revoluție industrială, caracterizat prin *dimensiunea tehnologică*. Cercetarea a identificat existența unei reale întreceri între implicațiile rezultatelor acestora. Realitatea perioadei începând cu 2020 până în 2030-2050 ar putea fi foarte diferită, în funcție de care dintre cele două procese va reuși să redefină arhitectura lumii economice și tipul predominant de relații din cadrul ei. Pe baza concluziilor

acestei cercetări, ultima parte a lucrării analizează implicațiile acestor posibile rezultate pentru România, ținând seama de actualele caracteristici ale acesteia, rezultatul a 27 de ani de tranziție.

Çiğdem Üstün, conferențiar în domeniul studiilor europene din Turcia, analizează, în articolul său, cererea și oferta democratizării în cadrul relațiilor dintre Turcia și UE. Rolul UE de asistare a Turciei în eforturile sale de democratizare a fost dezbătut îndelung în perioada candidaturii sale. Mai apoi, acest rol al UE și-a pierdut vizibilitatea, în vreme ce Turcia părea să își piardă interesul pentru mișcările reformiste. Această lucrare definește UE ca furnizor al mecanismelor democratizării și Turcia ca un actor ce necesită asistență. Cercetarea urmărește să demonstreze că există diferențe între opiniile celor aflați la conducere și ale celor din opoziție cu privire la UE și rolul său în democratizarea Turciei.

Oleh Poshedin, colonel (în rezervă), și **Maryna Chulaievska**, ambii conferențieri la Academia Națională de Administrație Publică, oferă o imagine de ansamblu asupra contextului relațiilor UE - Ucraina și abordează aspectul integrării europene a Ucrainei din trei puncte de vedere: ca posibil instrument pentru realizarea reformei interne, ca sursă a unor probleme sau pur și simplu ca un permis de intrare pentru aderarea la UE, ținând seama de contextul și tensiunile regionale generale, pachetul financiar pentru Politica Europeană de Vecinătate și dificultățile întâmpinate în procesul de punere în aplicare a reformelor politice și economice.

Articolele integrale vor fi disponibile la adresa <http://rjea.ier.ro>.

Invităm cititorii noștri să acceseze și pagina de facebook a RJE: <https://www.facebook.com/romanian.journal.of.european.affairs/>.

Oana Mocanu
Biroul Studii și Analize

Celebrarea Zilei Europei – „lubește Europa! Fall in love with Europe!”

Centrul de Informare Europe Direct (CIED) București și Institutul European din România au organizat la data de 9 mai a.c. evenimentul artistic dedicat Zilei Europei - „lubește Europa! Fall in love with Europe!”, celebrând valorile Uniunii Europene, unitatea și diversitatea, prin multiculturalitatea reprezentată de momentele artistice și atelierile meșteșugărești.

Ne-au onorat cu prezența, în calitate de vorbitori la acest eveniment, dna. Corina Crețu, comisar european pentru politică regională, dl. Marius Alexandru Dunca, ministrul tineretului și sportului, dna. Gabriela Firea, primarul general al municipiului București, dl. Ștefan Popescu, consilier al ministrului delegat pentru afaceri europene, Ministerul Afacerilor Externe, dna. Prof. univ. dr.

Alina Bârgăoanu, decan al Facultății de Comunicare și Relații Publice din cadrul SNSPA și președintele Consiliului de Administrație al Institutului European din România, dna. Gabriela Drăgan, directorul general al Institutului European din România și dna. Loredana Licuța, coordonatorul Centrului de Informare Europe Direct București.

Evenimentul a debutat cu o **dezbateră având tema „La mulți ani UE - La mulți ani România!”**, în care invitații menționați au interacționat cu tinerii reprezentanți ai mai multor asociații studentești, arătând preocuparea pe care aceștia o au față de problemele tinerilor implicați în viața civică. Panelul de discuții a fost moderat de dl Dan Cărbunaru, Director Caleaeuropeană.ro.

Deși vremea a fost mohorâtă, atmosfera generală a fost înseninată de **momentele artistice** care au reliefat identitatea comună europeană în toată diversitatea ei, sub titlul **„Tradiții și obiceiuri europene”**. Spectatorii au fost încântați să urmărească melodii și dansuri specifice din diverse state ale Uniunii Europene.

Tinerii au avut ocazia să își testeze cunoștințele despre UE printr-un **quiz pe tematici europene**. Acest quiz a conținut întrebări din următoarele domenii: România și Uniunea Europeană, Cultură și civilizație, Instituții UE, Personalități europene, Simboluri, Istoria integrării europene, Drepturi cetățenești și Geografie.

Momentele artistice au continuat cu un **concurs de karaoke**, la care au participat elevi de la liceu, pasionați de canto. Tinerii concurenți au interpretat melodii din țările Uniunii Europene, în limbile oficiale ale statelor respective.

Pe tot parcursul evenimentului s-au desfășurat **atelier meșteșugărești**, în cadrul cărora elevii au avut ocazia să își încerce măiestria în următoarele meșteșuguri europene: olărit, țesut, realizarea semnelor de carte țesute, a icoanelor pe sticlă, opincărit, împletituri textile, podoabe populare, jucării din lemn pentru copii.

Evenimentul a fost organizat cu sprijinul Primăriei Municipiului București prin Centrul pentru Tineret al Municipiului București, în parteneriat cu Agenția pentru Dezvoltare Regională București - Ilfov, Agenția pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale, Facultatea de Comunicare și Relații Publice din cadrul SNSPA București, CaleaEuropeană.ro și Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”.

Mulțumim partenerilor pentru sprijinul acordat și tinerilor prezenți la acest eveniment antrenant și plin de culoare! Cu mic, cu mare, toți participanții au demonstrat că iubesc Europa!

Loredana Licuța, coordonator CIED București
Cezara Panait, bursier CIED

Prezentarea Raportului „România - 10 ani în Uniunea Europeană” la Baia Mare

La data de 9 mai 2017, Instituția Prefectului - Județul Maramureș și Consiliul Județean Maramureș au organizat cea de-a X-a ediție a Simpozionului **„Prezențe maramureșene în Europa”**, iar cu această ocazie Institutul European din România (IER) a fost invitat să prezinte Raportul **„România - 10 ani în Uniunea Europeană”**. IER a fost reprezentat de Eliza Vaș, expert în cadrul Biroului Studii și Analize, care a luat cuvântul alături de: dl. Sebastian Mihai Lupuț (prefectul județului Maramureș), dl. Doru Ioan Dăncuș (vicepreședintele Consiliului Județean Maramureș) și dl. Marinel Rob (primarul interimar al municipiului Baia Mare).

În sesiunea introductivă, prefectul județului Maramureș a punctat faptul că **intrarea României în Uniunea Europeană a fost o opțiune pentru o viață mai bună** și a reprezentat, în egală măsură, alegerea statului de drept și a democrației, a respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, a unui sistem de justiție corect, a eradicării corupției și, nu în ultimul rând, a eforturilor depuse în vederea obținerii prosperității economice. De asemenea, conform domniei sale, Uniunea Europeană a reprezentat pentru România direcția pozitivă într-un moment în care ne redescopeream trecutul recent, cu traumele și întunecimile sale. Iar românii au rămas relativ constanți în opțiunile lor, în condițiile în care, în diferite state din Europa se constată tulburări și redefiniri ale propriilor identități.

Ulterior, au fost prezentate următoarele aspecte ale Raportului IER: istoricul relațiilor de cooperare între România și Comunitatea Europeană (Uniunea Europeană); contextul regional și global în care a avut loc procesul de aderare și principalele provocări ivite după anul 2007; beneficiile pe care le-a adus aderarea în cazul României (evoluțiile la

nivel macroeconomic, încrederea cetățenilor în UE, reprezentarea în instituțiile europene); viitorul Uniunii Europene din perspectiva celor cinci scenarii abordate în Carta Albă și pregătirile pe care România le face în vederea deținerii Președinției Consiliului Uniunii Europene din primul semestru al anului 2019.

Nu în ultimul rând, simpozionul a reprezentat un moment de exemplificare a utilizării fondurilor europene în județul Maramureș, mai multe proiecte de succes, printre care și reabilitarea **Pieței Cetății - Turnul lui Ștefan**, fiind promovate în acest context. De asemenea, reprezentanții unor școli maramureșene au adus în discuție parteneriatele stabilite cu instituții de învățământ din străinătate, acestea beneficiind de sprijinul financiar al programului Erasmus+.

Eliza Vaș
Biroul Studii și Analize

Sesiunea științifică „România în Uniunea Europeană”

Credit foto: Alina Bianca Bălan

În data de 7 aprilie 2017, Academia Română, Secția de Științe economice, juridice și sociologie a organizat Sesiunea științifică *România în Uniunea Europeană*, în Aula Academiei Române. Evenimentul a fost prilejuit de prezentarea studiului *România și aderarea la zona euro: întrebarea este ÎN CE CONDIȚII!*, elaborat în coordonarea dlui. Profesor univ. dr. **Daniel Dăianu**, membru al Academiei Române.

Acad. **Mugur Isărescu**, Președintele Secției de științe economice, juridice și sociologie, a vorbit în *Cuvântul de deschidere* despre importanța consolidării Uniunii Europene și implicat a economiei românești. A remarcat eforturile depuse de autoritățile române și importanța convergenței nominale amintind că economia românească „îndeplinește cumulativ criteriile de la Maastricht fără întrerupere începând din iulie 2015”.

Acesta a reafirmat importanța convergenței reale, subliniind că nu contează doar cât de repede crește economia, ci mai ales cum crește. Adoptarea monedei euro fără a avea o convergență ridicată este un proces riscant. La final, nu trebuie să abandonăm ideea intrării în zona euro, ci trebuie să abordăm acest proces de-o manieră prudentă și responsabilă.

În cadrul intervenției sale, dl. Dăianu a realizat o scurtă prezentare a principalelor elemente ale studiului.

„Dacă România ar crește economic în mod sustenabil, în medie cu 5% pe an, ar putea ajunge din urmă media zonei euro în 18 ani. Nivelul de 75% din media zonei euro ar putea fi atins în 9 ani, adică în 2024”. În cazul în care România și-ar

păstra ritmul mediu de creștere înregistrat în perioada 2000-2015, atunci ar reuși să ajungă din urmă media zonei euro abia în 27 ani, în vreme ce 75% din media zonei euro ar putea fi atinsă în 13 ani.

Dl. Dăianu a atras atenția că, pentru adoptarea monedei euro, trebuie îndeplinite anumite condiții structurale precum dezvoltarea infrastructurii, creșterea veniturilor fiscale care să mărească „spațiul fiscal”, consolidarea finanțelor publice în mod durabil, creșterea gradului de competitivitate a economiei printr-o mai bună structură a producției, printr-o valoare adăugată mai mare, nu prin salarii joase, și o finanțare adecvată a educației și sănătății.

În opinia economistului-șef al BNR, dl. Valentin Lazea, aderarea la Uniunea monetară este singura alternativă reală pentru a evita rămânerea la periferia Uniunii Europene. „*România are alternative reale la zona euro? Nu. Putem să rămânem cum suntem acum, la periferia UE. Există riscul de a fi expulzați*”.

Există diferențe importante între modelele de creștere economică între statele din zona Balcanilor, din care face parte și România, și țările din vestul Europei. „*În zona Balcani, creșterea economică se bazează, de regulă, pe stimulente fiscale. În statele din Occident, aceasta se bazează pe productivitate*”. Acesta a atras atenția asupra mai multor criterii care trebuie îndeplinite de România pentru a se integra în zona euro, legate de convergența nominală, creșterea eficienței energetice, dezvoltarea agriculturii și convergența culturală.

Studiul este disponibil la adresa http://ier.ro/sites/default/files/pdf/SPOS_2016_Romania_si_aderarea_la_zona_euro.pdf.

Intervenția dlui. Mugur Isărescu este disponibilă la adresa <http://www.bnr.ro/Cuvant-de-deschidere-la-sesiunea-stiintifica-%E2%80%9ERomania-in-Uniunea-Europeana%E2%80%9D-organizata-de-Academia-Romana-15653.aspx>.

Înregistrarea audio-video este disponibilă la adresa <http://www.caleaeuropeana.ro/live-video-7-aprilie-ora-11-00-academia-romana-organizeaza-sesiunea-stiintifica-romania-in-uniunea-europeana/>.

Mihai Sebe
Biroul Studii și Analize

Summitul Bunei Guvernări - București, 4-5 mai 2017

Sursa foto: https://www.facebook.com/pg/strategikonthinktank/photos/?tab=album&album_id=1926350740931823.

prin intermediul organizațiilor și impactul factorilor de mediu precum schimbările climatice. Intenția finală a fost de a furniza posibile soluții pentru liderii politici și economici și pentru echipele lor, întrucât performanța guvernării face diferența într-un context global complex și nesigur.

„Buna guvernare este un concept-umbrelă, cu impact asupra tuturor instrumentelor interne și externe pe care un stat modern le folosește pentru a răspunde unui număr crescând de provocări globale. Putem spune că, într-un context atât de complex și de nesigur, elementul diferențiator este performanța guvernării; aici este cheia care face diferența între un stat funcțional și un stat eșuat. Capacitatea de a atrage fonduri externe, de exemplu, sau reziliența în fața provocărilor din sfera securității, ambele depind de buna guvernare”, a afirmat **Ioan Mircea Pașcu**, Membru al Parlamentului European și Președinte Onorific al Strategikon.

Institutul European din România a fost reprezentat la Summit de **Mihai Sebe**, expert în cadrul Biroului Studii și Analize care a moderat sesiunea **Guvernarea în perioada pandemiilor: protejând oamenii**. Aceasta i-a adus în jurul aceleiași mese pe **Laszlo Fazekas**, director NATO MILMED COE, și pe dr. **Alexandru Rafila**, președintele Societății Române de Microbiologie. Sesiunea a abordat un subiect actual care nu este încă pe deplin dezbătut în România - cum buna guvernare poate preveni sau reduce efectele pandemiilor.

Pandemiile necesită atât o planificare avansată și gestionarea inevitabilului, dar și reajustarea constantă a planurilor existente pentru a face față circumstanțelor aflate în schimbare. Potențialul pentru răspândirea globală a pandemiilor este o combinație de factori biologici și sociali, iar oprirea lor necesită un nivel ridicat de cooperare. Cu toate acestea, există o serie de obstacole care trebuie depășite, cum ar fi mândria națională și interesele naționale sau posibilitatea ca partajarea de informații să aibă un efect negativ asupra țărilor afectate.

Pentru mai multe detalii a se vedea <https://www.ggsummit.ro/>.

Mihai Sebe
Biroul Studii și Analize

Redactor-șef: Oana Mocanu
Redactori: Bogdan Mureșan, Mihai Sebe, Eliza Vaș
Revizie RO: Mariana Bara
Traduceri RO-EN: Raluca Brad, Bogdan Mureșan, Mihai Sebe, Eliza Vaș
Grafică & DTP: Monica Dumitrescu

* Textele publicate în acest Newsletter exprimă opinia autorilor și nu reprezintă poziția oficială a Institutului European din România.

ISSN 2065 - 457X

Pentru a primi viitoarele numere ale Newsletterului IER, vă puteți abona accesând următorul link: www.ier.ro.

Institutul European din România
Bld. Regina Elisabeta nr. 7-9, RO - 030016, București, România
Tel: (+4021) 314 26 96 / 133 / Fax: (+4021) 314 26 66
Contact: newsletter@ier.ro
Web: www.ier.ro